

PROGRAMACIÓN DIDÁCTICA LOMLOE

Centro educativo

Código	Centro	Concello	Ano académico
32001725	IES Lauro Olmo	O Barco de Valdeorras	2023/2024

Área/materia/ámbito

Ensinanza	Nome da área/materia/ámbito	Curso	Sesións semanais	Sesións anuais
Educación secundaria obrigatoria	Educación en Valores Cívicos e Éticos	3º ESO	1	35

Réxime

Réxime xeral-ordinario

Contido	Páxina
1. Introducción	3
2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias	4
3.1. Relación de unidades didácticas	5
3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas	6
4.1. Concrecións metodolóxicas	12
4.2. Materiais e recursos didácticos	14
5.1. Procedemento para a avaliación inicial	16
5.2. Criterios de cualificación e recuperación	16
5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes	17
6. Medidas de atención á diversidade	17
7.1. Concreción dos elementos transversais	17
7.2. Actividades complementarias	18
8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro	19
8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora	19
9. Outros apartados	20

1. Introducción

A presente programación didáctica, elaborada para a materia de Valores do 3ª curso da ESO, ten como referencia o currículo que establece o Decreto /2022, do 2022, polo que se establece o currículo da educación secundaria obrigatoria e do bacharelato na Comunidade Autónoma de Galicia.

A materia de valores éticos debe atender a unha formación integral da persoa e afondar no tratamento transversal dos problemas coa finalidade de proporcionar as bases para unha formación autónoma do alumnado nos valores dunha cidadanía plural, dialogante e democrática.

A materia é unha oportunidade para poñer en práctica metodoloxías didácticas activas e contextualizadas que faciliten a participación crítica do alumnado en traballos cooperativos, a realización de tarefas, a aprendizaxe baseada en problemas, o estudo de casos, o traballo por retos, etc., metodoloxías todas elas que lle confiren ao alumnado o papel de axente activo e autónomo na súa propia formación.

Metodolóxicamente se prima o diálogo e o debate como ferramentas, coas taboas de indicadores (con rúbricas de coavalición entre pares) como formato fundamental de avaliación.

Dado que a materia ten unha presenza semanal de 1 hora, semella importante seleccionar moi ben a metodoloxía e os contidos a desenvolver para que a aprendizaxe sexa significativa.

O grupo seleccionado de 3° ESO, está composto por 41 alumnos e alumnas con idades comprendidas ao inicio do curso entre os 14 e os 15 anos.

Antes de facer esta programación aínda non se nos deron datos de ACNES ou ACNEAES, calquera tipo de problema, etc. Polo que non é posible poñelo nesta programación que debe ser entregada o día 20, a pesar de que todos estes aspectos deben ser tidos en conta a nivel metodolóxico.

A educación en valores cívicos e éticos constitúe un requisito necesario tanto para o exercicio activo e responsable da cidadanía como para o desenvolvemento da autonomía moral e a personalidade do alumnado. Non hai dúbida de que estes dous propósitos atópanse relacionados entre si, en canto non é posible un exercicio activo e responsable da cidadanía democrática sen un compromiso ético persoal, ceibe e fundamentado con determinados principios e valores. De aí a necesidade de que toda educación cívica ou en valores estea traspasada por ese exercicio reflexivo e crítico sobre a moral individual e colectiva que representa a ética filosófica.

En termos xerais, e de acordo con os obxectivos educativos e o Perfil de saída do alumnado ao termo do ensino básico, a formación en valores cívicos e éticos implica mobilizar o conxunto de coñecementos, destrezas e actitudes, así como os valores que permiten ao alumnado tomar conciencia da súa identidade persoal e cultural, afrontar cuestións éticas fundamentais e adoptar unha actitude consecvente co carácter interconectado e ecodependente da súa vida en relación coa contorna; todo iso co obxecto de poder apreciar e aplicar con autonomía de criterio aquelas normas e valores que rexen a convivencia nunha sociedade libre, plural, xusta e pacífica.

A materia de Educación en Valores Cívicos e Éticos supón un maior nivel de profundización e desenvolvemento dos catro ámbitos competenciais fundamentais ao redor dos que se organizaba, como área, na Educación Primaria. O primeiro é o do autoconocimiento e o desenvolvemento da autonomía moral. O segundo atende á comprensión do marco social de convivencia e o compromiso ético cos principios, valores e normas democráticas que o rexen. O terceiro refírese á adopción de actitudes compatibles coa sustentabilidade da contorna desde o entendemento da nosa relación de inter e ecodependencia con el. E, finalmente, o cuarto, máis transversal e dedicado á educación das emocións, ocúpase de desenvolver a sensibilidade e a conciencia e xestión dos afectos no marco da reflexión sobre os valores e os problemas éticos, cívicos e ecosociales. Á súa vez, cada un destes ámbitos competenciais desprégase en dous niveis integrados: un máis teórico, dirixido á comprensión significativa dos conceptos e cuestións máis relevantes da materia, e outro máis práctico ou instrumental, orientado a promover, desde a reflexión crítica e o diálogo argumentativo, condutas e actitudes acordes con aqueles valores éticos, cívicos e ecosociales que orientan a convivencia.

En canto aos criterios de avaliación, estes formúlanse en relación directa con cada unha das catro competencias específicas e han de entenderse como ferramentas de diagnóstico e mellora en relación co nivel de desempeño que se espera da adquisición daquelas. Os criterios de avaliación teñen un claro enfoque competencial e atenden tanto aos procesos como aos produtos da aprendizaxe, o cal esixe o uso de instrumentos de avaliación variados e axustables aos distintos contextos e situacións de aprendizaxe. Os saberes básicos da materia distribúense en tres bloques.

No primeiro deles, denominado «Autoconocimiento e autonomía moral», trátase de convidar o alumnado a unha investigación sobre aquilo que lle constitúe e diferencia como persoa, promovendo a xestión das súas emocións e desexos, así como a deliberación racional ao redor dos propios fins e motivacións. Este exercicio de autodeterminación esixe, naturalmente, afrontar algunhas cuestións éticas de relevancia, como as referidas á autonomía e a heteronomía moral, a vontade e a construción do xuízo moral, a práctica e identificación de virtudes e sentimentos morais e, en xeral, a reflexión ao redor dos valores, principios e normas que orientan as nosas accións

como persoas e cidadáns. Á súa vez, para entender o peso que a reflexión ética ten na nosa vida, convén que alumnos e alumnas poñan a proba o seu xuízo e capacidade de criterio afrontando aquelas cuestións que afectan máis directamente á súa vida persoal, como as vinculadas coa autoestima, as relacións afectivas, a liberdade de expresión e outros dereitos individuais, a prevención dos abusos e o acoso, as condutas adictivas ou a influencia dos medios e redes de comunicación.

No segundo dos bloques, denominado «Sociedade, xustiza e democracia», preténdese que o alumnado comprenda a raíz social e cultural da súa propia identidade, recoñecendo así o poder condicionante das estruturas sociais ás que pertence. Para iso, ha de comprender certas nocións políticas fundamentais, identificar e valorar os principios, procedementos e institucións que constitúen o noso marco democrático de convivencia, e afrontar de modo reflexivo e dialogante a controversia ideolóxica ao redor das normas e os valores comúns. Toda esta tarefa de asimilación debe contrastarse no diálogo sobre os problemas éticos máis perentorios (a situación dos dereitos humanos no mundo, a desigualdade e a pobreza, a igualdade e corresponsabilidade de homes e mulleres, a violencia de xénero, o respecto á diversidade e as minorías, o fenómeno migratorio, a crise climática etc.)/ etc.), así como mediante a aplicación de procedementos e valores democráticos na contorna escolar e cotiá do alumnado.

Por último, no terceiro bloque, denominado «Desenvolvemento sostible e ética ambiental», perséguese, a través do traballo interdisciplinar e o cultivo do pensamento sistémico, unha comprensión básica daquelas relacións de interdependencia, interconexión e ecodependencia que determinan a interacción entre as nosas formas de vida e o medio social e natural. Esa tarefa comprensiva é o requisito para emprender o debate ético ao redor dos grandes problemas ecosociales que marcan a axenda mundial (a degradación do planeta, o cambio climático, a perda de biodiversidade etc.)/ etc.), así como daqueles obxectivos, alternativas e hábitos de coexistencia sostible que poidan asegurar a pervivencia dunha vida humana digna e xusta en harmonía coa contorna. Finalmente, tanto a aplicación dos criterios de avaliación como as distintas actividades de aprendizaxe deben estar metodoloxicamente orientadas en función de principios coherentes cos valores que pretende transmitir a materia. Desta maneira, convidarase o alumnado á participación activa e razoada, ao diálogo respectuoso e a cooperación cos demais, á libre expresión de ideas, ao pensamento crítico e autónomo, ao respecto polas normas e valores comúns, á mediación e resolución pacífica dos conflitos, ao desenvolvemento de estilos de vida saudables e sostibles, ao uso seguro das tecnoloxías da información e a comunicación, e á xestión asertiva das emocións e as relacións afectivas cos demais e co medio.

E todo iso realizarase procurando integrar as actividades da aula en contextos e situacións de aprendizaxe que sexan significativas para o alumnado e estean integradas na vida do centro e da súa contorna, de forma que, a través de todas elas, promóvase o desenvolvemento dunha cidadanía global, consciente, ceibe, participativa e comprometida cos retos do século XXI.

2. Obxectivos e súa contribución ao desenvolvemento das competencias

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX1 - Inquirir e investigar canto se refire á identidade humana e a cuestións éticas relativas ao propio proxecto vital, analizando criticamente información fiable e xerando unha actitude reflexiva respecto diso, para promover o autoconecemento e a elaboración de formulacións e xuízos morais de maneira autónoma e razoada.	2				1	1-2-3		
OBX2 - Actuar e interactuar de acordo con normas e valores cívicos e éticos, a partir do recoñecemento fundado da súa importancia para regular a vida comunitaria e a súa aplicación efectiva e xustificada en distintos contextos, para promover unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común.	5	3		3		1-2-3-4		1

Obxectivos	CCL	CP	STEM	CD	CPSAA	CC	CE	CCEC
OBX3 - Entender a natureza interconectada e inter e ecodpendente das actividades humanas, mediante a identificación e a análise de problemas ecosociais de relevancia, para promover hábitos e actitudes eticamente comprometidos co logro de formas de vida sustentables.			5		2	1-2-3-4	1	
OBX4 - Mostrar unha adecuada estima de si mesmo e da contorna, recoñecendo e valorando as emocións e os sentimentos propios e alleos, para lograr unha actitude empática e coidadosa con respecto aos demais e á natureza.	1				1-2-3	1-3		3

Descrición:

3.1. Relación de unidades didácticas

UD	Título	Descrición	% Peso materia	Nº sesións	1º trim.	2º trim.	3º trim.
1	.Quen son eu? E quen es ti?	Adentrámonos en aquilo que nos caracteriza como persoas e como nos relacionamos coas persoas do noso entorno.	10	4	X		
2	Que me leva a actua como actúo?	Importancia de desenvolver o pensamento crítico, e analizar o papel que a moral e a ética ten nas nosas accións.	24	10	X		
3	Vivir en sociedade. Vivir en democracia	Análise das diversas formas de organización social e política, así como o fenómeno migratorio, desigualdade social, memoria democrática	17	6		X	
4	Os dereitos humanos	Estudaremos as súas características, evolución histórica até chegar á Declaración Universal.	17	6		X	
5	Desigualdade nun mundo global	En que consiste a globalización e as desigualdade que xera entre países e dentro deles.	16	5			X
6	R-evolución-ate	Que podes facer ti para que o mundo sexa un lugar mellor, tendo como referencia movementos, persoas activistas, analizaremos a nosa responsabilidade.	16	4			X

3.2. Distribución currículo nas unidades didácticas

UD	Título da UD	Duración
1	.Quen son eu? E quen es ti?	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.1 - Construír e expresar un concepto axustado de si mesmo recoñecendo as múltiples dimensións da súa natureza e personalidade, así como da dimensión cívica e moral desta, a partir da investigación e do diálogo arredor de diversas concepcións sobre a natureza humana.	Expresar de xeito oral ou escrito que capacidades nos caracterizan como humanos e como podemos chegar a coñecernos a nós mesmas.	TI	100
CA1.2 - Identificar, xestionar e comunicar ideas, emocións, afectos e desexos con comprensión e empatía cara ás demais persoas, demostrando autoestima e compartindo un concepto adecuado do que deben ser as relacións con outras persoas, incluíndo o ámbito afectivo-sexual.	Expresar de xeito oral como son as nosas emocións, afectos, desexos cara nós mesmas e as demais persoas		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A natureza humana. - Liberdade e moralidade como características especificamente humanas. - A identidade persoal, o cruzamento de camiños entre a natureza, a crianza e o proxecto vital. - A educación de emocións e sentimentos. - A autoestima persoal. - A igualdade e o respecto nas relacións con outras persoas. - A educación afectivo-sexual.

UD	Título da UD	Duración
2	Que me leva a actua como actúo?	10

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA1.3 - Desenvolver e demostrar autonomía moral mediante a práctica da deliberación racional, o uso de conceptos éticos e o diálogo respectuoso cos demais, arredor de distintos valores e modos de vida, así como a problemas relacionados co exercicio dos dereitos individuais, o uso responsable e seguro das redes, as condutas adictivas e o acoso escolar.	Desenvolver de xeito escrito un dilema moral no que se inclúen conceptos éticos básicos, ser capaz de debatilo no grupo clase.		
CA1.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si e das demais persoas, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Fai aportacións en pequeno grupo e no grupo clase de xeito respectuoso e aportando información pertinente.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A ética dentro do conxunto de saberes filosóficos. - O obxecto da ética. - A aplicación da ética: a orientación para a resolución de problemas complexos sobre como actuar. - Análise das accións. - Os motivos da acción: desexos e razóns. - A vontade como razón práctica. - A autonomía da vontade. - A responsabilidade das accións. - A ética e as éticas como guías das nosas accións. - O xuízo moral: as normas, o valor e o valioso, as virtudes, os sentimentos morais. - Universalismo e pluralismo moral. - Éticas da felicidade, éticas do deber, éticas da virtude. - Ética e dereito. - Semellanzas e diferenzas entre ética e dereito. - O conflito lexitimidade-legalidade. - A obxección de conciencia. - Os dereitos individuais e os deberes cidadáns. - O debate sobre a liberdade de expresión. - A ética na sociedade actual.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - O problema da desinformación. - A protección de datos e o dereito á intimidade. - O ciberacoso e outras formas de violencia nas redes sociais. - As condutas adictivas.

UD	Título da UD	Duración
3	Vivir en sociedade. Vivir en democracia	6

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.1 - Promover e demostrar unha convivencia pacífica, respectuosa, democrática e comprometida co ben común, a partir da investigación sobre a natureza social e política do ser humano e o uso e comprensión crítica dos conceptos de lei, poder, soberanía, xustiza, Estado, democracia, memoria democrática, dignidade e dereitos humanos.	Selecciona información axeitada á hora de investigar sobre a natureza social e política do ser humano e a súa complexidade.	TI	100
CA2.2 - Fomentar o exercicio da cidadanía activa e democrática a través do coñecemento do movemento asociativo e a participación respectuosa, dialogante e construtiva en actividades de grupo que impliquen tomar decisións colectivas, planificar accións coordinadas e resolver problemas aplicando procedementos e principios cívicos, éticos e democráticos explícitos.	Escoita activa no traballo en grupo, fai aportacións persoais que amplían o coñecemento sempre dende o respecto.		
CA2.3 - Contribuír a xerar un compromiso activo co ben común a través da análise e a toma razoada e dialogante de posición arredor de cuestións éticas de actualidade como a loita contra a desigualdade e a pobreza, o dereito ao traballo, a saúde, a educación e a xustiza, así como sobre os fins e límites éticos da investigación científica.	Artella unha exposición oral no que amosa coñecementos básico arredor das cuestións ética de actualidade.		
CA2.4 - Tomar consciencia da loita por unha efectiva igualdade de xénero e do problema da violencia e explotación sobre as mulleres, a través da análise das diversas xeracións e correntes do feminismo e das medidas de prevención da desigualdade, a violencia e a discriminación por razón de xénero e orientación sexual, mostrando igualmente coñecemento dos dereitos LGTBIQ+ e recoñecendo a necesidade de respectalos.	Demostra de xeito oral ou escrito un discurso baseado no recoñecemento e necesidade de respectar os dereitos LGTBIQ+ así como a cuestión da loita por unha efectiva igualdade de xénero.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A sociedade humana: natureza e orixe.

Contidos

- As estruturas sociais e os grupos de pertenza.
- Cooperación e altruísmo fronte a competencia e egoísmo.
- A convivencia social.
- As virtudes do diálogo e as normas de argumentación.
- A resolución pacífica de conflitos.
- A empatía cos demais.
- A política.
- Conceptos clave: lei, poder, soberanía, xustiza e dignidade.
- Formas de Estado e tipos de goberno.
- A democracia: principios, procedementos e institucións.
- O Estado español como estado social e democrático de dereito.
- Valores constitucionais.
- A memoria democrática.
- A igualdade de xénero.
- As diversas ondas e correntes do feminismo.
- A prevención da explotación e a violencia contra nenas e mulleres.
- A corresponsabilidade nas tarefas domésticas e de coidados.
- Os desafíos da democracia actual.
- Os códigos deontolóxicos.
- As éticas aplicadas.
- Fins e límites éticos da investigación científica. A bioética.
- O desafío da intelixencia artificial.
- As propostas transhumanistas.

UD	Título da UD	Duración
4	Os dereitos humanos	6

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
-------------------------	------------------------	----	---

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA2.5 - Contribuír activamente ao benestar social adoptando unha posición propia, explícita, informada e eticamente fundamentada sobre o valor e pertinencia dos dereitos humanos, o respecto pola diversidade etnocultural, a consideración dos bens públicos globais, a percepción do valor social dos impostos.	Coñece e expón de xeito escrito cales son os Dereitos Humanos e a súa importancia para o benestar social.		
CA2.6 - Contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico a través da análise e recoñecemento da historia democrática do noso país e das funcións do estado de dereito e as súas institucións, os organismos internacionais, as asociacións civís e os corpos e forzas de seguridade do Estado, no seu empeño por lograr a paz e a seguridade integral, atender as vítimas da violencia e promover a solidariedade e cooperación entre as persoas e os pobos.	Coñece e expón oralmente os organismos, institucións así como activistas que traballan para contribuír á consecución dun mundo máis xusto e pacífico.	TI	100

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Os dereitos humanos. - Referente moral da democracia e a xustiza social. - Xeracións e historia dos dereitos humanos. - Dereitos da infancia. - Os dereitos económicos, sociais e culturais: o dereito ao traballo, á saúde, á educación e á xustiza. - A participación democrática: ser cidadáns. - Outras formas de participación social: o asociacionismo e o voluntariado. - A procura da xustiza social. - A desigualdade económica e a loita contra a pobreza. - Globalización económica e bens públicos globais. - O comercio xusto. - O valor social dos impostos. - A sociedade e a cidadanía plural. - O interculturalismo. - A inclusión social e o respecto pola diversidade e as identidades étnico-culturais e de xénero. - Os dereitos LGTBIQ+. - A convivencia pacífica e segura. - A guerra, o terrorismo e outras formas de violencia política.

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - A atención ás vítimas da violencia. - Accións individuais e colectivas en favor da paz. - A contribución do Estado e os organismos internacionais á paz, á seguridade integral e á cooperación. - O dereito internacional e a cidadanía global. - As forzas armadas e a defensa ao servizo da paz. - O papel das ONG e das ONGD na loita pola paz.

UD	Título da UD	Duración
5	Desigualdade nun mundo global	5

Criterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.1 - Describir as relacións históricas de interconexión, interdependencia e ecodpendencia entre as nosas vidas e a contorna a partir da análise das causas e consecuencias dos máis graves problemas ecosociais que nos afectan.	Entende e nomea as causas e consecuencias máis graves dos problemas ecosociais.	TI	100
CA3.4 - Desenvolver unha actitude de xestión equilibrada das emocións, de estima e coidado de si mesmo e dos outros, identificando, analizando e expresando de maneira asertiva as propias emocións e sentimentos, e recoñecendo e valorando os dos demais en distintos contextos e arredor de actividades creativas e de reflexión individual ou dialogada sobre cuestións éticas e cívicas.	Á hora de intervenir na aula, axúdase dos comentarios e aportacións dos compañeiros e compañeiros á hora de enriquecer as súas intervencións.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Vida responsable co contorno e protección do medio ambiente. - Percorrido crítico sobre as diferentes formas de relación do ser humano coa natureza ao longo da historia e a pegada ecolóxica das accións humanas no planeta. - Empatía e responsabilidade co contorno: interdependencia, interconexión e ecodpendencia. - A protección do medio ambiente e os dereitos para coa natureza: dereitos humanos de terceira xeración. - Protección e dereitos dos animais. - Valores éticos e democráticos como fundamento para unha conduta empática e respectuosa cara aos animais. - O ser humano como animal político: dereitos humanos da solidariedade para unha conduta cos animais baseada en dereitos.

UD	Título da UD	Duración
6	R-evolución-ate	4

Craterios de avaliación	Mínimos de consecución	IA	%
CA3.2 - Valorar distintas formulacións científicas, políticas e éticas coas que afrontar a emerxencia climática e a crise ambiental a través da exposición e o debate argumental arredor destas.	Realiza un traballo escrito sobre as diferentes formulacións científicas políticas e éticas que afrontan a emerxencia climática.	TI	100
CA3.3 - Promover estilos de vida eticamente comprometidos co logro dun desenvolvemento sustentable, contribuíndo por si mesmo e na súa contorna ao tratamento preventivo dos residuos, a xestión sustentable dos recursos, a mobilidade segura, sustentable e saudable, o comercio xusto, o consumo responsable, o coidado do patrimonio natural, o respecto pola diversidade etnocultural, e o coidado e protección dos animais.	Plantexar e realizar alo menos unha acción que contribúa a mellorar o desenvolvemento sustentable no seu propio centro.		

Lenda: IA: Instrumento de Avaliación, %: Peso orientativo; PE: Proba escrita, TI: Táboa de indicadores

Contidos
<ul style="list-style-type: none"> - Consumo responsable para unha vida sustentable no planeta. - Os límites do planeta e o esgotamento dos recursos. - Obxectivos do desenvolvemento sustentable: axenda cara a 2030 para un planeta sustentable. - Economía sustentable e ecolóxica na globalización, e nova lóxica do crecemento: economía circular e economía azul. - Hábitos para unha xestión adecuada dos recursos e tratamento preventivo dos residuos. A mobilidade segura, saudable e sustentable. - Consumo responsable e soberanía alimentaria. - Propostas científicas e ético-políticas arredor dos problemas ecosociais. - Xustiza ecolóxica. - Ética medioambiental: ecocentrismo, biocentrismo e extensionismo. - Ecofeminismo e ética do coidado.

4.1. Concrecións metodolóxicas

As principais cuestións a abordar na materia deberían consistir, respectando sempre os ritmos de aprendizaxe de cada alumno e alumna, na realización de proxectos grupais nos que o propio alumnado teña que resolver conflitos e así desenvolver un fortalecemento da súa autonomía e responsabilidade en coherencia cos valores dunha cidadanía plural, crítica e democrática.

Así mesmo é de especial relevancia que o alumnado coñeza as canles de participación cidadá no marco da sociedade na que vive para que poida desenvolver estilos de vida saudábeis e sustentábeis e sobre todo baseados nunha

participación activa e cooperativa na que saiba poñer en práctica os valores comúns e o pensamento crítico que o fornecerá na súa madurez persoal e académica.

Os principios metodolóxicos nos que se basea a materia son a aprendizaxe significativa; isto é partindo dos coñecementos previos do alumnado ser capaces de aprender a aprender e establecer relacións directas entre a materia e a súa realidade. Por outra banda temos a aprendizaxe cooperativa, mediante a cal se desenvolverán proxectos de investigacións, exposicións conxuntas e debates, o que fortalecerá a empatía, as relacións sociais e académicas dentro da aula e no grupo clase. Aprendizaxe mediante o emprego das TICs, parte do traballo de aula será xestionado coa utilización de internet, videos divulgativos, exposicións interactivas, etc, con respecto a este último tipo de aprendizaxe, cómpre salientar a importancia de traballar a busca de información, así como as fake news, e a verificación de fontes á hora de buscar información.

Ao inicio de cada UD traballarase sobre os instrumentos de avaliación e a súa ponderación. Os obxectivos de cada unidade serán explícitamente presentados. Cada UD comezara cunha introdución para activar os coñecementos previos e terminara cun resume ou síntese final que enlazará coa seguinte UD.

A base do traballo que se fará na materia de valores estará encamiñado á investigación e á aprendizaxe autónoma a través de traballos individuais e grupais nos que desenvolver cuestións pertinentes aos contidos dende un punto de vista creativo e de descubrimento, por iso o xeito máis pertinente de avaliar será coa taboa de indicadores que constará de rúbricas de cada fase do traballo que se desenvolva.

- Rúbrica participación
- Rúbrica implicación
- Rúbrica traballo escrito individual
- Rúbrica traballo grupal
- Rúbrica exposición oral

Contribuirase ao Plan TICs coa proxección de vídeos, traballos na aula de informática, clases expositivas empregando presentacións dixitais, avaliacións interactivas.

A materia tamén deberá contribuir a outros plans incluídos no Proxecto Educativo do centro como o Plan de Actividades do Departamento de Orientación, o Plan de Acción Titorial, o Plan de Atención á Diversidade ou o Proxecto Lingüístico de Centro, tendo presente en todo momento a Programación Xeral Anual que se redactou a inicio de curso.

Suxerencias didácticas e metodolóxicas

O desenvolvemento das competencias específicas, a aplicación dos criterios de avaliación e a adquisición dos saberes básicos converxen en situacións de aprendizaxe. As situacións de aprendizaxe han de permitir e propiciar a ampliación do enfoque, así como os contextos e escenarios de aplicación. As situacións de aprendizaxe deberían contribuir a suscitar a admiración e o asombro do noso alumnado para promover a curiosidade necesaria que desencadea a procura do coñecemento. Para iso, haberá que presentar estímulos que transcendan a realidade próxima do noso alumnado, xerando a necesidade de ir máis aló do seu habitual cotidianidade, afrontando a novidade e a incerteza como parte do proceso de aprendizaxe. Por tanto, deben promover a actitude crítica #ante o habitual e inercial, posibilitando así a procura de novas alternativas, enfoques e propostas.

Outra característica fundamental das situacións de aprendizaxe da Educación en valores cívicos e éticos consistiría en propiciar a construción participativa do coñecemento. Neste sentido, teñen que motivar ao alumnado buscando que asuma un papel activo e responsable no seu proceso de aprendizaxe, unha actitude receptiva ante as propostas do profesorado e do resto do grupo e tamén participativa á hora de propoñer diferentes iniciativas dentro deste contexto. A mellor maneira de lograr a anterior característica é que as situacións de aprendizaxe sexan dialóxicas. O diálogo filosófico, ao modo do empregado por Sócrates, tería que vertebrar as prácticas coas que o alumnado aprende. Un diálogo socrático constituído en ferramenta imprescindible para argumentar e expresar adecuadamente as ideas, para escoitar atentamente e analizar respetuosamente os argumentos do resto do grupo, así como para tolerar e valorar a diversidade de puntos de vista.

En consecuencia, as situacións de aprendizaxe deben considerar o diálogo filosófico como unha capacidade intelectual básica que debe adquirir e desenvolver o propio alumnado guiado polo seu profesorado. Por outra banda, as situacións de aprendizaxe deben desencadear a capacidade reflexiva do alumnado, de maneira que o proceso de aprendizaxe sexa consciente e permítalle tomar conciencia dos pasos dados no desenvolvemento das competencias, na adquisición de saberes básicos e no logro dos obxectivos propostos. Por tanto, estarase a preparar ao alumnado para comprender o valor da reflexión nun proceso de aprendizaxe que continúa ao longo de toda a vida.

A Educación en valores cívicos e éticos integra coñecementos, destrezas e actitudes que achegan ao alumnado unha visión holística do que significa ser un cidadán, logo integradora dos saberes tanto doutras áreas de coñecemento como da súa propia experiencia vital. Esta visión globalizadora axudará a comprender ao alumnado que a realidade é poliédrica e, en consecuencia, que un mesmo problema pode e debe abordarse desde diferentes saberes e disciplinas.

. Avaliación de aprendizaxes

A avaliación do alumnado terá en conta o grao de desenvolvemento das competencias específicas alcanzado e o seu progreso no conxunto dos procesos de aprendizaxe. Contará con estratexias de autoavaliación e de avaliación entre iguais. O profesorado avaliará tanto as aprendizaxes do alumnado como os procesos de ensino e a súa propia práctica docente. En consecuencia, a avaliación de aprendizaxes será global, continua e formativa. O carácter competencial da avaliación esixe un proceso de recompilación de evidencias proporcionadas por situacións de aprendizaxe que se basean no grao de adquisición das competencias específicas.

Así mesmo, promoveranse diversos instrumentos de avaliación que poidan adaptarse ás distintas situacións de aprendizaxe e que poidan lanzar unha valoración obxectiva de todo o alumnado. O carácter dinámico da avaliación terá o seu centro de interese nos procesos e non tanto nos resultados finais, proporcionando unha visión máis completa da evolución do alumnado. Entendendo que toda ferramenta de avaliación é en si unha ferramenta de aprendizaxe, estas ferramentas posibilitarán ao alumnado redirixir a súa aprendizaxe e ao profesorado reconducir as situacións de aprendizaxe que propón. Canto maior sexa o número e máis variadas as evidencias de aprendizaxe, máis axustada será a avaliación, ao contar con probas de diverso tipo para a súa cualificación. O profesorado seleccionará en cada caso as que mellor se adapten ás diversas situacións de aprendizaxe.

Algúns exemplos de ferramentas que podemos utilizar para avaliar ao alumnado son:

—Construción de mapas mentais individuais ou cooperativos coas aprendizaxes que van alcanzado ao longo do proceso de aprendizaxe. Pode elaborarse a medida que se aprende un novo concepto, relacionándoo cos demais ou como actividade final de síntese.

—Elaboración de diagramas de Venn para entender as interconexións dos conceptos (inclusión, contraposición, similitudes, diferenzas).

—Resolución de dilemas morais escritos e o seu correspondente defensa oral. —Lecturas dialóxicas sobre fragmentos de libros filosóficos que se ocupen da dimensión ética. Han de estar adecuados ao seu nivel e han de ser contextualizados. Esta ferramenta pode empregarse tanto para a introdución dun tema, como para a súa profundización ou síntese.

—Presentación escrita e exposición oral de actividades culturais relacionadas coa ética -base da cidadanía- que amplíen a perspectiva dos problemas traballados na aula. Poden estar organizadas por institucións culturais como museos, Ong, a Sociedade Galega de Filosofía, a Filmoteca, etc.

—Creacións de produtos culturais orixinais e de carácter creativo, que mostren algún aspecto ou dimensión filosófica dos temas traballados na aula (vídeos éticos, fotografías éticas, haikus éticos, micro relatos éticos)

—Análises dos traballos e outras evidencias de aprendizaxe (Autoavaliación, conversacións entre iguais, actividades de simulación e dramáticas, exposicións, actividades libres, ...)

—Diario de aprendizaxe con preguntas reflexivas sobre o propio proceso de aprendizaxe que permita desenvolver a metacognición.

—Intercambios orais cos alumnos e as alumnas (diálogo, entrevista, asemblea, posta en común...), onde o alumnado mediante o diálogo sexa consciente dos seus progresos e marque o seu propio ritmo.

—Contratos de aprendizaxe para acordar xuntos obxectivos semanais, mensuais ou trimestrais.

4.2. Materiais e recursos didácticos

Denominación
UDs de elaboración propia feitas polo profesorado da materia
Libro de lectura
Caderno persoal
Aula virtual da materia
Bibliografía e libros de consulta
Fichas de actividades de reforzo, ampliación e consolidación

Dotación da aula (encerado dixital, tradicional, mesas, cadeiras...)

Cadas sesión terá lugar nun aula do centro cun ordenaro conectado a internet e a pizarra con proxector e sonido. Os pupitres individuais servirán tanto para o traballo individual como para a formación dos grupos. Os materiais escollidos teñen que ver coa aprendizaxe autónoma que vimos desenvolvendo, por iso os libros de lectura ou consulta xunto coas elaboracións propias que o profesorado pode aportar van ser a base para que o alumnado poida desenvolver o seu traballo dun xeito satisfactorio.

Á hora de desenvolver o traballo de aula, serán as UD's propias elaboradas polo profesorado da materia, as tarefas, traballos, e actividades que o alumnado realice terán como base o caderno persoal, no que se compliarán todas as actividades, reflexións e incluso aportación orais persoais á materia.

Entre os recursos impresos mencionados destacan as fichas de comprensión lectora, os guións de prácticas, as fichas de actividades de consolidación e as actividades de reforzo e de ampliación específicas para cada alumno.

Deseño de situacións de aprendizaxe

O alumnado é o protagonista do seu proceso de aprendizaxe. As situacións deseñaranse relacionadas coas competencias específicas da materia e terán en conta o contexto do alumnado, aínda que irán máis aló de leste, propiciando o ensanche do seu horizonte intelectual. Serán motivadoras para desencadear o proceso de aprendizaxe, a partir dos saberes, destrezas e actitudes do alumnado. Por todo iso, expóranse actividades de observación, descubrimento, análise e reflexión que fomenten a cooperación e a creatividade, coherentes coas situacións de aprendizaxe. Estas actividades implicarán procesos didácticos flexibles e accesibles que faciliten a comprensión de si mesmo e da realidade, de maneira consciente e crítica, polo que desenvolverán a capacidade de aprender a aprender como parte do seu desenvolvemento vital. Valorar as aprendizaxes realizadas polo alumnado, mostrando que os seus logros son aplicables en diferentes contextos da vida propia e allea, fortalecerá o seu compromiso coa propia aprendizaxe. Por iso é importante definir ben a situación inicial para poder apreciar os avances realizados a partir desta. Introducirase unha situación motivadora a través dunha pregunta, unha cita, un poema, unha imaxe das noticias de actualidade, unha canción, un anuncio de publicidade etc., proposta polo alumnado ou polo profesorado, baseada na programación didáctica ou nun proxecto de centro contemplado nesta. Este momento inicial é clave para provocar no alumnado o interese e a vontade de continuar aprendendo.

Tras definir a situación inicial, xustificaranse as competencias clave, competencias específicas da área, os saberes básicos e os criterios de avaliación que se van a traballar e definiranse obxectivos claros e precisos. Posteriormente concretaranse situacións de aprendizaxe que desenvolvan estes elementos curriculares nun proceso didáctico dinámico, receptivo e aberto a incorporar aprendizaxes que non se previron inicialmente. Deseñaranse a avaliación que se vai a realizar nun proceso paralelo e interrelacionado. Comezará coa avaliación inicial que indicará o grao de competencias, habilidades, coñecementos e destrezas que posúe o alumnado no momento de iniciar a situación de aprendizaxe.

Posteriormente realizarase unha avaliación continua da secuencia de situacións de aprendizaxe, na que se informará ao alumnado da súa evolución, permitindo reconducir o seu proceso de aprendizaxe para manter o interese, adaptarse a diferentes ritmos de aprendizaxe e conseguir os obxectivos propostos.

Á hora de desenvolver secuencias de aprendizaxe, terase en conta o tipo de agrupamento do alumnado. Se se fan propostas de traballo en grupo, levarán a cabo grupos heteroxéneos para favorecer unha maior inclusión. Favoreceranse as secuencias de aprendizaxe nas que o traballo colaborativo permita a reflexión conxunta e libre propia do diálogo ético, o exercicio de responsabilidades persoais e a resolución creativa de tarefas. Así mesmo, propoñeranse situacións que requiran tarefas e tempo específicos para o traballo individual.

En ambos os tipos de situacións de aprendizaxe facilitarase un tempo de reflexión individual, pausada e consciente, cada vez máis necesaria nun mundo no que é interrompida por constantes estímulos que reforzan as respostas mecánicas e impulsivas. Os recursos utilizados nas propostas didácticas serán reais e variados, en consonancia coas actividades propostas nas situacións de aprendizaxes. Insistirase sempre no uso rigoroso da información como punto de partida da xestión crítica e responsable que o alumnado debe facer da mesma. Na Educación en valores cívicos e éticos deseñaranse actividades de aprendizaxe nas que o alumnado poida adquirir as competencias, destrezas, coñecementos e actitudes que lle permitan responder con reflexión, compromiso, actitude crítica e tolerante, aos retos que a realidade lle vai a expor como individuo que forma parte da sociedade na que ha de actuar como cidadán ético para así considerarse como persoa.

Exemplificación de situacións de aprendizaxe

Esta proposta didáctica enmárcase en 3ºESO, é dicir, no último tramo da Educación básica. Pode corresponder tanto ao momento en que se estea traballando o segundo bloque dos saberes básicos, referido á sociedade e a xustiza, como no que se estea tratando o terceiro, a sustentabilidade, polo que pode poñerse en marcha en ambos os contextos, aínda que será todo o amplo que se deseñou dentro do terceiro bloque de saberes. A estrutura desta proposta didáctica consta de tres partes. Primeiro presentaremos ao alumnado unha situación inicial motivadora para achegalo ás situacións de aprendizaxe que imos expor. Propoñeremos preguntas, historias, imaxes etc., para interactuar e espertar o seu interese. O diálogo filosófico permitiranos descubrir os coñecementos, destrezas e

hábitos que queremos que o alumnado adquira para o seu desenvolvemento competencial. Orientaremos este proceso procurando promover a participación do alumnado, suxerir distintas vías para a construción das aprendizaxes, integrar a todo o alumnado atendendo á diversidade de capacidades e necesidades.

Na segunda parte da proposta didáctica, propoñeráse unha tarefa, proxecto, reto... que estará baseada na primeira parte motivadora e nela buscarase a aprendizaxe tanto colaborativa como individual. Nesta parte buscarase a toma plena de conciencia por parte do alumnado da importancia do problema exposto pola actividade.

Na terceira parte e a modo de peche, realizarase un diálogo filosófico no que se expoñerán as principais conclusións obtidas polo alumnado ao longo do proceso, podendo compartir e contrastar os resultados alcanzados, así como abrir novos temas e vías de traballo posteriores.

5.1. Procedemento para a avaliación inicial

Nas primeiras dúas semanas de clase se levará a cabo unha proba inicial. Consistirá nun dilema moral ao que alumnado deberá dar resposta usando os argumentos que considere pertinentes e utilizando aqueles conceptos que lle permitan xustificar a súa elección. Esta proba estará baseada en competencias e contidos básicos, o seu obxectivo é facilitar información sobre o alumnado de xeito individual, destrezas previas, dificultades de aprendizaxe ou especificidades que haxa que ter en conta á hora de programar as adaptacións precisas, así como as actividades de reforzo e ampliación.

O exercicio valorárase de acordo aos estándares do test moral de Kohlberg e permitirá situar o nivel moral do individuo.

Nestas primeiras dúas semanas o docente observará ao alumnado tomando notas nunha rúbrica sobre as destrezas no uso das TICs.

Os resultados de dita proba daranse a coñecer durante unha reunión establecida polo centro ao inicio do curso e na que se atopará a totalidade da xunta avaliadora. En función dos resultados obtidos, e sempre coa intervención do Departamento de Orientación levaranse a cabo as medidas de atención pertinentes.

5.2. Criterios de cualificación e recuperación

Pesos dos instrumentos de avaliación por UD:

Unidade didáctica	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6	Total
Peso UD/ Tipo Ins.	10	24	17	17	16	16	100
Táboa de indicadores	100	100	100	100	100	100	100

Criterios de cualificación:

Ao final de cada avaliación teranse en conta tres porcentaxes:

1. As probas escritas, calquera que sexa o seu formato (exames, comentarios de texto...), suporá o 40 % da cualificación global (ata 4 puntos, media aritmética de dúas probas por trimestre) Esta proba será traballada tamén nas táboas de indicadores.
2. Os traballos en grupo que se propoñan que se avaliarán como proba escrita ou taboa de indicadores suporán un 40% na cualificación. Poderán realizarse varias por trimestre e a súa puntuación será acumulativa.
3. O traballo de investigación, reflexión persoal no caderno individual, así como a implicación baseado no esforzo

persoal á hora da responsabilidade co traballo diario da materia suporá un 20%.
As faltas de ortografía serán tidas en conta, baixando a nota ata un punto en cada exame escrito.
Se se descubriera algún tipo de copia, plaxio, etc, a nota dese exercicio será de 0.
Para superar a asignatura, deberán superarse todas e cadaunha das avaliacións, con, al menos, un 5.
A nota final será a media das tres avaliacións, sempre e cando estean aprobadas.

Criterios de recuperación:

Cunha avaliación continua e progresiva, iranse aplicando medidas de recuperacións en cada avaliación para facer un seguimento exhaustivo das dificultades que presente o alumnado. Polo tanto, deberanse realizar con novas indicacións aqueles traballos, exercicios, etc que non acaden un mínimo dun 5.

Con respecto á recuperación final o alumnado terá un prazo de entrega para completar retrasos nas tarefas, así como modificación dalgunhas non superadas. Sempre e cando, o alumnado teña un 3 de media como mínimo nesa avaliación.

En casos extremos, ou sexa cando non se chegue ao 3 de media, a recuperación será con exames escritos.

5.3. Procedemento de seguimento, recuperación e avaliación das materias pendentes

Terase en conta o Plan de Reforzo (artigo 51 da Orde do 8 de Setembro 2021 de atención á diversidade. O plan deberá ser elaborado polo profesorado que imparte a materia baixo directrices do departamento co coñecemento da titora ou titor.

O plan deberá ter como referentes os obxectivos da materia e adquisición de competencias.

Realizaráselle ao alumnado unha proposta de traballo completo e individualizado no que se desenvolvan os criterios mínimos exisibles en cada unidade didáctica.

Está proposta será resultado dun seguimento individualizado que se fará do alumnado revisando os traballos entregados por trimestre para poder asignar un novo traballo final.

Terá que realizar ademáis, un exame escrito, segundo os contidos do trabalo anteriormente dito.

A nota do traballo será de 40%, a nota do exame será do 60% da nota final.

6. Medidas de atención á diversidade

Para o alumnado con Necesidades Específicas de Apoio Educativo proporánse medidas de reforzo adaptadas e individualizadas mediante lecturas, vídeos e outros materiais complementarios. Todos eles dispoñibles a través da aula virtual. Proporánse, ao mesmo tempo, diferentes canles para a presentación das tarefas que, de acordo coa teoría das Intelixencias Múltiples, se adapten mellor a cada un dos alumnos e alumnas. Así en cada unidade serán de elección individual unha batería de tarefas que propoñen formas de realización adaptadas a cada unha destas intelixencias (infografías, comics, videopresentacións, textos...)

No caso do alumnado que permaneza un ano máis no mesmo curso debemos ter en conta o plan específico personalizado que desenvolve o artigo 52 da Orde do 8 de setembro de 2021 de atención á diversidade.

Por outra banda, tamén están previstas actividades de ampliación para aquel alumnado que presente un maior ritmo de aprendizaxe. Tratarase de actividades motivadoras, que en todo caso vaian máis aló dos xa afianzados mínimos da materia e que supoñan un maior desafío na busca de información, así como a interrelación dos diferentes contidos.

7.1. Concreción dos elementos transversais

	UD 1	UD 2	UD 3	UD 4	UD 5	UD 6
ET.1 - Comprensión lectora	X	X	X	X	X	X
ET.2 - Expresión oral e escrita	X	X	X	X	X	X
ET.3 - Comunicación audiovisual	X	X	X	X	X	X
ET.4 - Fomento da creatividade e espírito crítico	X	X	X	X	X	X
ET.5 - Orientación da conduta cara valores democráticos e éticos	X	X	X	X	X	X
ET.6 - Competencia dixital	X	X	X	X	X	X
ET.7 - Emprendemento social	X	X	X	X	X	X
ET.8 - Igualdade de xénero	X	X	X	X	X	X
ET.9 - Educación emocional e en valores	X	X	X	X	X	X

Observacións:

No ambiente da aula, e en todas as tarefas da materia:

- Fomentaranse de maneira transversal a igualdade entre mulleres e homes, a educación para a saúde, incluída a afectivo-sexual, a formación estética, a educación para a sustentabilidade e o consumo responsable, o respecto mutuo e a cooperación entre iguais.

- Promoverase a aprendizaxe da prevención e da resolución pacífica de conflitos en todos os ámbitos da vida persoal, familiar e social, así como dos valores que sustentan a liberdade, a xustiza, a igualdade, o pluralismo político, a paz, a democracia, o respecto polos dereitos humanos e o rexeitamento da violencia terrorista, a pluralidade, o respecto polo Estado de dereito, o respecto e a consideración polas vítimas do terrorismo, e a prevención do terrorismo e de calquera tipo de violencia.

- Evitaranse os comportamentos, os estereotipos e os contidos sexistas, así como os que supoñan discriminación por razón da orientación sexual ou da identidade de xénero.

Como noutras materias do Departamento de Filosofía, tanto os contidos como os instrumentos propios da disciplina, son especialmente axeitados para traballar as liñas trasversais do curriculum.

7.2. Actividades complementarias

Actividade	Descrición	1º trim.	2º trim.	3º trim.
Olimpíada Filosófica	Presentación do alumnado á Olimpíada Filosófica na categoría de Dilemas Morais, Fotografía ou Vídeo a determinar.	X	X	
Visita e elaboración dun taller nun centro ocupacional	Actividade cuxo obxectivo principal é coñecer, entender e programar un taller para persoas dun centro ocupacional. Esta actividade está pensada para desenvolver a autonomía persoal, a empatía e o activismo de cara a persoas diversas que forman parte tamén do mundo que nos rodea.			X

Observacións:

A olimpíada filosófica é una iniciativa educativa que pretende achegar a Filosofía ao alumnado de diferentes xeitos, e que ten como obxectivo fomentar o espírito crítico, o coñecemento e respecto de todo o alumnado galego que cursa materias do Departamento de Filosofía. Esta actividade está programada para a 1ª e 2ª avaliación.

A actividade de visita está pensada para a 3ª avaliación

8.1. Procedemento para avaliar o proceso do ensino e a practica docente cos seus indicadores de logro

Indicadores de logro
1. Adecuación do deseño das unidades didácticas, temas a partir dos elementos do currículo.
2. Adecuación da secuenciación e da temporalización das unidades didácticas
3. O desenvolvemento da programación respondeu á secuenciación e a temporalización previstas.
4. Adecuación da secuencia de traballo na aula.
5. Adecuación dos materiais didácticos utilizados.
6. Adecuación do plan de avaliación inicial deseñado, incluídas as consecuencias da proba.
7. Adecuación das pautas xerais establecidas para a avaliación continua: probas, traballos, etc.
8. Adecuación dos criterios establecidos para a recuperación
9. Adecuación dos criterios establecidos para a avaliación final
10. Adecuación do desenvolvementos dos contidos ao ritmo de aprendizaxe do alumnado

Descrición:

Cada indicador valorarase nunha escala do 1 ao 4, indicando o 1 a menor consecución e o 4 a maior. Os resultado desta avaliación recolleranse na memoria final de curso e poñerase en coñecemento na reunión do Departamento para poder incorporar melloras en vindeiros cursos.

8.2. Procedemento de seguimento, avaliación e propostas de mellora

Farase un seguimento a través da aplicación Proens dúas veces por avaliación, correspondendo coas dúas unidades didácticas que se desenvolven en cada unha, para poder adiantarnos aos cambios no proceso de ensino aprendizaxe. Estes seguimentos faranse de xeito individual e poñeranse en común nas reunións de departamento.

Neste seguimento terase en conta:

1. Se as sesión prevista por UD foron as suficientes, así como as datas de inicio de final de cada UD.
2. O grao de cumprimento do desenvolvemento das UD.
3. Propostas de mellora
4. Concreción das propostas de mellora para materializar en cursos vindeiros.

9. Outros apartados